Annus VII - Vol. VII Die 14 Augusti 1915 Num. 14

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

SUMMARIUM

I. *Acta Benedicti Pp. XV:* Constitutio Apostolica, pag. 401; Epistolae, pag. 405. — II. *S. C. Sancti Officii:* Dubia de facultatibus et privilegiis Operum Propagationis Fidei, pag. 409; Dubia circa indulgentias apostolatui orationis adnexas, pag. 409; Decretum circa privilegii altaris applicationem, pag. 410; Amplificatio indulgentiae cuidam iaculatoriae praeci adnexae, pag. 411. — III. *S. C. de disciplina Sacramentorum:* Sacrae Ordinationis, pag. 411. — IV. *S. C. Concilii:* Calatayeronen. Concursus paroecialis, pag. 416. — V. *S. C. de Propaganda Fide:* Decretum laudis et approbationis ad decennium Constitutionum Societatis Missionariorum apud Maryknoll, pag. 421. — VI. *S. C. Rituum:* Urbis et Orbis. Decretum de tribus Missis diei Commemorationis fidelium defunctorum, pag. 422. — VII. *S. Romana Rota:* Mediolanen. Nullitatis matrimonii, pag. 424.

Diarium Romanae Curiae: Avviso, nomine, onorificenze, necrologio, pagg. 431-432.

ROMAE

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS

MDCCCCXV

Directio: Palazzo della Cancelleria. — Roma.
Administratio: Tipografia Poliglotta Vaticana. — Roma.

Pretium annuae subnotationis.
Pro Italia, L. **12.** — Extra Italiam, L. **15.**
Unius fasciculi, L. **1.**

« *Bis* fere *in mense* (Commentarium) *prodibit, ac quotiescumque vel necessitas vel utilitas id postulare videbitur* » (Ex *Commentarii Officialis* ratione die 29 Octobris 1908 edita).

INDEX HUIUS FASCICULI

(An. VII, n. 14 - 14 Augusti 1915)

ACTA BENEDICTI PP. XV

CONSTITUTIO APOSTOLICA

PAG.

Incruentum altaris. - De sacro ter peragendo in die sollemnis Commemorationis omnium fidelium defunctorum. - *10 augusti 1915.* 401

EPISTOLAE

I. *Litteras nuper.* - Ad Ioachim card. Arcoverde de Albuquerque Cavalcanti, archiepiscopum S. Sebastiani fluminis Ianuarii, ceterosque Brasiliae meridionalis archiepiscopos et episcopos, ut gratuletur de summa animorum consensione qua dioecesum bono consulunt. - *30 maii 1915* 405

II. *Grata recordatione* - Ad R. D. Georgium Triller, antistitem urbanum, praesidem coetus catholicis scriptis per Bavariam edendis, gratulationis causa. - *6 iunii 1915.* 405

III. *Reddidit Nobis.* - Ad R. P. D. Marianum Antonium Espinosa, archiepiscopum Bonaërensem, ceterosque episcopos Reipublicae Argentinae, de sacra Argentinae nationis aede in Urbe. - *18 iunii 1915* . . 406

IV. *Optimam Nos.* - Ad R. P. D. Hyacinthum Petroni sac., missionalium a Pretioso Sanguine moderatorem generalem, exeunte anno centesimo a sodalitate condita. - *20 iulii 1915* 407

SUPREMA S. CONGR. S. OFFICII

(SECTIO DE INDULGENTIIS)

I. Decretum. Solvuntur quaedam dubia circa facultates et privilegia secretariorum piorum Operum propagationis fidei, S. Francisci Salesii et S. Infantiae. - *10 iunii 1915.* 409

II. Decretum. Solvuntur quaedam dubia circa indulgentias apostolatui orationis adnexas. - *10 iunii 1915* 409

PAG.

III. Decretum quo confirmatur decretum S. C. Indulgentiarum diei 12 martii 1855 circa privilegii altaris applicationem. - *17 iunii 1915* 410

IV. Decretum. Amplificatur indulgentia cuidam preci iaculatoriae adnexa, ita ut toties quoties acquiri possit.. - *8 iulii 1915* . . 411

S. CONGR. DE DISCIPLINA SACRAMENTORUM

Sacrae Ordinationis. - *28 maii 1915.* . . . 411

S. CONGR. CONCILII

Calatayeronen. - Concursus paroecialis. - *16 ianuarii 1915.* 416

S. CONGR. DE PROPAGANDA FIDE

Decretum. Societas pro Missionibus exteris apud Maryknoll in Foederatis Americae septentrionalis Statibus instituta, laudatur, eiusque Constitutiones ad decennium probantur. - *15 iulii 1915.* 421

S. CONGR. RITUUM

Urbis et Orbis. Decretum de tribus Missis in die sollemnis Commemorationis omnium fidelium defunctorum celebrandis. - *11 augusti 1915* 422

S. ROMANA ROTA

Mediolanen. - Nullitatis matrimonii (Ambrosini-Spinella et Garibaldi). - *8 aprilis 1915.* 424

DIARIUM ROMANAE CURIAE

I. Segreteria di Stato. *Avviso, nomine, onorificenze* 431

II. Necrologio 432

Annus VII - Vol. VII Die 14 Augusti 1915 Num. 14

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA BENEDICTI PP. XV

CONSTITUTIO APOSTOLICA

DE SACRO TER PERAGENDO

IN DIE SOLLEMNIS COMMEMORATIONIS OMNIUM FIDELIUM DEFUNCTORUM

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

AD PERPETUAM REI MEMORIAM

Incruentum Altaris sacrificium, utpote quod a sacrificio Crucis nihil naturâ ipsâ differat, non modo caelitibus afferre gloriam, et iis qui in miseriis huius vitae versantur ad remedium et salutem prodesse, sed etiam ad animas fidelium qui in Christo quieverint expiandas quamplurimum valere, perpetua et constans Ecclesiae sanctae doctrina fuit. Huius vestigia et argumenta doctrinae, quae quidem, saeculorum decursu, tum christianorum universitatem praeclarissimis affecit solaciis, tum optimum quemque in admirationem infinitae Christi caritatis rapuit, in pervetustis latinae et orientalis Ecclesiae Liturgiis, in scriptis Sanctorum Patrum, denique in pluribus antiquarum Synodorum decretis expressa licet et manifesta deprehendere. Id ipsum autem Oecumenica Tridentina Synodus sollemniore quadam definitione ad credendum proposuit, cum docuit « animas in Purgatorio detentas fidelium suffragiis, po-

tissimum vero acceptabili Altaris sacrificio iuvari », eosque anathemate perculit, qui dicerent, sacrum non esse litandum « pro vivis et defunctis, pro peccatis, poenis, satisfactionibus et aliis necessitatibus ». Neque vero rationem agendi huic docendi rationi dissimilem unquam secuta est pia Mater Ecclesia; nullo enim tempore destitit Christifideles vehementer hortari, ne paterentur, defunctorum animas iis carere utilitatibus, quae ab eodem Missae sacrificio uberrime profluerent. Qua tamen in re hoc laudi Christiano populo verti debet, nunquam eius pro defunctis studium industriamque defuisse: ac testis Ecclesiae historia est, cum fidei caritatisque virtutes altius insiderent animis, actuosiorem tunc operam et reges et populos, ubicumque patebat catholicum nomen, in eluendas Purgatorii animas contulisse.

Ea ipsa profecto effecit tam incensa maiorum pietas, ut, plura ante saecula, in Regno Aragoniae, consuetudine paulatim inducta, die Sollemnis Commemorationis omnium defunctorum sacerdotes saeculares sacrum bis peragerent, ter vero regulares; quod privilegium Decessor Noster immortalis memoriae Benedictus XIV non modo, iustis de causis, confirmavit, verum etiam, rogatu Ferdinandi VI Hispaniarum Regis Catholici, itemque Ioannis V Lusitaniae Regis, Litteris Apostolicis, die XXVI mensis Augusti a. MDCCXLVIII datis, ita produxit, ut cuilibet sacerdoti e regionibus utrique Principi subiectis facultatem faceret ter eâdem in Sollemni Commemoratione litandi.

Procedente autem tempore, permulti, tum sacrorum Antistites, tum ex omni ordine cives, iterum et saepius supplices preces Apostolicae Sedi adhibuerunt, ut eiusmodi privilegio ubique gentium liceret uti: eademque de re a proximis Decessoribus Nostris et a Nobismetipsis, in hisce Pontificatus Nostri primordiis, postulatum est haud semel. Nec vero dixeris, causas, quae ad propositum olim afferrentur, iam nunc defecisse: quin immo et exstant adhuc et ingravescunt in dies. Etenim Christifidelium, qui Missas in defunctorum solacium celebrandas vel quovis modo statuerint vel testamento legaverint, pia haec in-

stituta et legata dolendum est partim deleta esse, partim ab iis neglegi qui minime omnium debeant. Huc accedit, ut ex iis ipsis, quorum explorata religio est, non pauci redituum imminutione cogantur, ad contrahendum Missarum numerum, supplices Apostolicam Sedem adire.

Nos igitur, denuo conscientiam eorum graviter onerantes, qui suo hac in re officio non satisfaciant, caritate in defunctorum animas, qua vel a pueris incensi sumus, vehementer impellimur, ut omissa cum ingenti earum detrimento suffragia, quantum in Nobis est, aliquo pacto suppleamus. Ea quidem miseratio hodie maiorem in modum Nos permovet, cum, luctuosissimi belli facibus Europae fere omni admotis, cernimus ante Nostros paene oculos tantam hominum copiam, aetate florentium, immaturam in proelio mortem occumbere; quorum animabus expiandis etsi defutura non est propinquorum pietas, eam tamen necessitati parem quis dixerit? Quandoquidem vero communis omnium Pater divino consilio facti sumus, filios vita functos, Nobis carissimos et desideratissimos, volumus, paterna cum largitate, congesti e Christi Iesu meritis thesauri abunde participes efficere.

Itaque, invocato caelestis Sapientiae lumine auditisque aliquot Patribus S. R. E. Cardinalibus e Sacris Congregationibus de disciplina Sacramentorum et Sacrorum Rituum, haec quae sequuntur in perpetuum statuimus.

I. Liceat omnibus in Ecclesia universa Sacerdotibus, quo die agitur Sollemnis Commemoratio omnium fidelium defunctorum, ter sacrum facere; ea tamen lege, ut unam e tribus Missis cuicumque maluerint applicare et stipem percipere queant; teneantur vero, nulla stipe percepta, applicare alteram Missam in suffragium omnium fidelium defunctorum, tertiam ad mentem Summi Pontificis, quam satis superque declaravimus.

II. Quod Decessor Noster Clemens XIII Litteris die XIX mensis Maii a. MDCCLXI datis concessit, id est ut omnia altaria essent eo ipso Sollemnis Commemorationis die *privilegiata*, id, quatenus opus sit, auctoritate Nostra confirmamus.

III. Tres Missae, de quibus supra diximus, sic legantur, quemadmodum fel. rec. Decessor Noster Benedictus XIV pro Regnis Hispaniae et Lusitaniae praescripsit.

Qui unam tantummodo Missam celebrare velit, eam legat quae in *Missali* inscribitur legenda *in Commemoratione omnium fidelium defunctorum;* eandem adhibeat qui Missam cum cantu celebraturus sit, facta ei potestate anticipandae alterius et tertiae.

IV. Sicubi acciderit, ut Augustissimum Sacramentum sit expositum pro Oratione XL Horarum, Missae de Requie, cum vestibus sacerdotalibus coloris violacei necessario dicendae (Decr. Gen. S. R. C. 3177-3864 ad 4), ne celebrentur ad *Altare Expositionis.*

Quod reliquum est, pro certo habemus fore, ut omnes catholici orbis Sacerdotes, quamquam sibi licebit die Sollemnis Commemorationis omnium fidelium defunctorum semel tantum litare, velint libenter studioseque insigni privilegio uti quod largiti sumus. Impense vero omnes Ecclesiae filios hortamur, ut, memores officii, quo erga fratres, Purgatorii igne cruciatos, non uno ex capite obligantur, frequentes eo die sacris, summa cum religione, intersint. Ita futurum certe est, ut, immensa refrigerationis unda ex tot salutaribus piaculis in Purgatorium defluente, frequentissimae quotannis defunctorum animae inter beatos triumphantis Ecclesiae caelites feliciter cooptentur.

Quae autem hisce Apostolicis Litteris constituimus, eadem valida et firma perpetuo fore edicimus, non obstante quavis lege, antehac lata a Decessoribus Nostris, de Missis non iterandis.

Datum Romae apud Sanctum Petrum die x mensis Augusti anno MCMXV, Pontificatus Nostri primo.

P. CARD. GASPARRI
a Secretis Status.

PH. CARD. GIUSTINI
S. C. de Sacramentis Praefectus.

Loco ✠ Plumbi

VISA
M. RIGGI, C. A., *Not.*

Reg. in Canc. Ap., N. $\frac{78}{15}$

EPISTOLAE

I

AD IOACHIM CARD. ARCOVERDE DE ALBUQUERQUE CAVALCANTI, ARCHIEPISCOPUM S. SEBASTIANI FLUMINIS IANUARII, CETEROSQUE BRASILIAE MERIDIONALIS ARCHIEPISCOPOS ET EPISCOPOS, UT GRATULETUR DE SUMMA ANIMORUM CONSENSIONE QUA DIOECESUM BONO CONSULUNT.

Dilecte Fili Noster ac venerabiles Fratres, salutem et apostolicam benedictionem. — Litteras nuper accepimus, quas ad nos dedistis Neo-Friburgi congregati: in iisque habuimus cur laetaremur cum ex pietatis in Nos vestrae significatione, tum ex concordia qua, uti scribitis, consilia ad providendum iniistis. Eiusmodi animorum consensio quam sane Nobis placet, dilecte Fili Noster ac venerabiles Fratres, et quantas Ecclesiis vestris portendit utilitates! Non modo, enim, plus quam dici potest ipsa vestros arctius in dies devinciet caritate animos, sed et viam vobis muniet ad persimilem eam agendi rationem, cuius adeo sunt explorata beneficia, ut commemorari vix debeant. Libet tantum obtestari vobis pro exhibitis officiis gratiam et pro pastorali diligentia benevolentiam; cuius pignus volumus esse apostolicam benedictionem, quam, caelestium conciliatricem donorum, vobis omnibus, dilecte Fili Noster ac venerabiles Fratres, clero populoque unicuique vestrum tradito, peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XXX maii MCMXV, Pontificatus Nostri anno primo.

BENEDICTUS PP. XV

II

AD R. D. GEORGIUM TRILLER, ANTISTITEM URBANUM, PRAESIDEM COETUS CATHOLICIS SCRIPTIS PER BAVARIAM EDENDIS, GRATULATIONIS CAUSA.

Dilecte Fili, salutem et apostolicam benedictionem. — Grata recordatione te collegasque tuos prosequi humanitatis officia, quibus, alias, vestris adfuimus coeptis, libenter sane abs te accepimus. Delectamur enim memoria studiisque vestris, valdeque laetamur Consociationis vestrae incrementis nonnihil et Nos contulisse. Scribis tu quidem, dilecte Fili, incrementa haec, providenti moderatorum consilio sociorumque sollertia, etiam proximis hisce annis, adeo laetabilia fuisse, ut Conso-

ciatio se eam praestet, quae caussam sanctissimam gravissimamque pari virium contentione tueatur. Vix poteras iucundiora Nobis afferre. Cum enim, hac praesertim in re, malas improborum artes, omnes videamus iniisse nocendi vias easque industria persequi constantiaque singulari: cum, ut consequi pronum est, tam late catholicis pateant offensionum caussae, nihil Nobis magis optandum occurrit, quam ut eorum augeatur numerus, qui scribendi munus cum fructu gerant, recteque scripta ita disseminentur, ut in obvii cuiusque manus quotidie veniat quo et erudiri et admoneri et confirmari animo incitarique possit ad christianarum studia virtutum. At vero, vel ex iis quae allata nuper sunt, eos vos esse novimus, quorum diligentia hortatione non egeat, commendatione adeo digna sit, ut inde suppetant actuosae caritatis exempla, quae ceteri imitentur utiliter.

Auspex divinarum gratiarum Nostraeque testis benevolentiae apostolica sit benedictio, quam tibi, dilecte Fili, tuisque sodalibus universis peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die VI iunii MCMXV, Pontificatus Nostri anno primo.

BENEDICTUS PP. XV

III

AD R. P. D. MARIANUM ANTONIUM ESPINOSA, ARCHIEPISCOPUM BONAËRENSEM, CETEROSQUE EPISCOPOS REIPUBLICAE ARGENTINAE, DE SACRA ARGENTINAE NATIONIS AEDE IN URBE.

Venerabiles Fratres, salutem et apostolicam benedictionem. — Reddidit Nobis dilectus filius Iosephus Gallardo sacerdos, simul cum excellentissimo viro, qui Reipublicae Argentinae apud nos personam gerit, communes vestras litteras; ex quibus non exiguam sane cepimus voluptatem. Etenim quod scribitis pervelle vos, ut in hac alma Urbe, sicut aliae gentes habent, liceat per Nos nationi vestrae propriam habere sacram aedem, id sane est eiusmodi, ut Nobis vehementer probetur, quippe valde utile ad ea catholicae unitatis astringenda vincula, quibus feliciter estis huic Apostolicae Sedi coniunctissimi. Quam aedem igitur is, quem laudavimus, sacerdos Mariae Perdolenti condere ad aream Trasimenam, Decessore Nostro sanctae memoriae Pio X admodum probante, coepit, et iam prope, ut affertur, absolvit, quamque ipse, egregie se munificum praebens, uti suis impensis, a solo exstruxit, ita idoneis

instructurum reditibus pollicetur, eandem Nos, secundum vestra et pii conditoris vota, Argentinae nationi attribuimus, omnino privilegiis ornantes paribus atque urbanae vel Hispanorum vel Gallorum sacrae aedes ditatae sunt. Itaque gratulamur contingere vestrae Civitati, ut prima omnium Rerumpublicarum ex America in hoc centro catholici nominis atque apud communem Ecclesiae parentem stationem propriam peculiaremque locum honoris obtineat. Libet autem confidere futurum, ut novi templi operibus brevi fastigium imponatur; ac vos dedicationi eius celebrandae, quot potueritis, tot praesentes adsitis. Propitia vero semper magna Dei Mater Argentinam Rempublicam respiciat; ac, pro vestra in doloribus eius recolendis pietate, lectissimorum vos munerum copia laetificet. Quorum auspicem, Nostraeque benevolentiae testem, vobis, venerabiles Fratres, dilecto filio Iosepho Gallardo, atque omnibus curae vestrae concreditis apostolicam benedictionem amantissime impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XVIII mensis iunii MCMXV, Pontificatus Nostri anno primo.

BENEDICTUS PP. XV

IV

AD R. P. D. HYACINTHUM PETRONI SAC., MISSIONALIUM A PRETIOSO SANGUINE MODERATOREM GENERALEM, EXEUNTE ANNO CENTESIMO A SODALITATE CONDITA.

Dilecte Fili, salutem et apostolicam benedictionem. — Optimam Nos quidem opinionem de ista cui praees, Missionalium familia semper habuimus, cum vestram nimirum intueremur sollertiam, industriam et constantiam in quaerenda simul divini nominis gloria, simul hominum salute sempiterna. Hanc ob causam admodum Nos delectarunt eae nuper litterae, quibus, exeunte iam saeculo a sodalitate condita, tu Nos, dilecte Fili, iucundo sane officio pietatis adieras: quibus in litteris, gratissimus erga Deum, qui vos usque adhuc beneficiis omne genus affecisset, Nos, omnium sodalium verbis, obsecrabas ut divina vobis auxilia in posterum quoque, bene precando, conciliaremus. Profecto peculiarem in vos benignitatem providentis Dei nulli non putamus manifestam, qui vel vitam et labores legiferi Patris vestri contempletur, vel consideret quam is celeriter in beatorum caelitum numerum sit adscriptus, et quantam in successoribus alumnisque aemulationem suarum virtutum excitarit, vel ad incrementa sodalitatis, trans oceanum quidem Atlanti-

cum nobilissima, atque ad eos, quos in sacris muneribus ceperitis capiatisque animarum fructus, animum attendat. Quae Nos reputantes, vobis equidem cum gratulamur, tum adeo volentes caelestem imploramus opem, ut Nostrarum hoc esse partium arbitremur. Vos enim, cum de promovendo Pretiosi Sanguinis cultu praecipuam quamdam curam profiteamini, eiusmodi tenetis institutum, quo quidem nihil unquam opportunius, sed his maxime temporibus. Nam quid est potissime, quamobrem tantis hodie mundus miseriis et calamitatibus affligatur, nisi quod homines, immemores fere Iesu Christi, a quo *empti pretio magno* et in libertatem vindicati sunt filiorum Dei, omnes cogitationes suas abiecerint in terras, atque ita Patris in se flagella concitarint? Renovandi sunt animi ad amorem studiumque Crucifixi, si vere cura est, ut caelestes conticescant irae. Omnino in rebus humanis nulla potest esse stabilis et mansura tranquillitas, nisi per Eum, in quo Pater *reconciliavit omnia, pacificans per sanguinem crucis eius sive quae in terris, sive quae in caelis sunt* (Coloss. 1, 20). Iam vero Iesus de cruce pendens omnia vitae documenta sui sanguinis effusione, tamquam voce, tradit, at hoc praesertim saeculorum universitati clamat: sua ipsius caritate, dolore comite, humani generis esse reparatam salutem. Quo igitur pacto salutis huius veniant in partem, qui Christum et amantem et patientem non sequantur? Atqui videmus hanc duplicem in primis esse aetatis huius labem, ut non caritatis christianae norma homines, verum immodico dirigantur amore sui, atque ut pro summa doloris impatientia delicias avidissime appetant. - Quare agite, et cultum Divini Sanguinis sedulo propagate, ut instituistis: bono animarum et societatis humanae fructuosiorem usque operam dabitis.

Nos autem divinorum munerum auspicem ac paternae Nostrae benevolentiae testem, apostolicam benedictionem tibi, dilecte Fili, et omnibus sodalibus tuis amantissime impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XX mensis iulii MCMXV, Pontificatus Nostri anno primo.

BENEDICTUS PP. XV

SUPREMA S. CONGREGATIO S. OFFICII

(Sectio de Indulgentiis)

I

DECRETUM

SOLVUNTUR QUAEDAM DUBIA CIRCA FACULTATES ET PRIVILEGIA SECRETARIORUM PIORUM OPERUM PROPAGATIONIS FIDEI, S. FRANCISCI SALESII ET S. INFANTIAE.

Ssmus D. N. D. Benedictus div. prov. Pp. XV, in audientia impertita R. P. D. Adsessori S. Officii, feria V, die 10 iunii 1915, praehabito Emorum ac Revmorum PP. Cardinalium Generalium Inquisitorum suffragio, feria IV, die 9 iunii 1915 emisso, super dubiis:

I. « An sacerdotes, qui in Curiis dioecesanis secretarii munere « funguntur, per anni decursum oblationes recipientes, quas parochi « dioecesum attulerint, ad respectivum directorem dioecesanum Piorum « Operum Propagationis Fidei, S. Francisci Salesii et S. Infantiae trans- « mittendas, ius habeant ad facultates et privilegia parochorum? ».

II. « An directores praedicti auctoritate polleant easdem facultates « et privilegia iisdem secretariis communicandi? »

Respondendum mandavit: « Negative ad utrumque ».

Contrariis quibuscumque non obstantibus.

R. Card. Merry del Val, *Secretarius.*

L. ✠ S.

† Donatus, Archiep. Ephesin., *Adsessor. S. O.*

II

DECRETUM

SOLVUNTUR QUAEDAM DUBIA CIRCA INDULGENTIAS APOSTOLATUI ORATIONIS ADNEXAS.

Propositis Supremae huic S. Congregationi S. Officii sequentibus dubiis:

I. « An is qui Apostolatui Orationis adscribitur, ut indulgentiam « diei inscriptionis adnexam lucretur, loco ipsius diei inscriptionis, alium « diem ad libitum sibi eligere possit? ».

II. « An quotidiana matutina intentio, in praedicto Apostolatu per « quamlibet formulam, secundum statuta, peragenda, fieri possit per « actum mere internum? »

Emi ac Rmi PP. Cardinales Inquisitores Generales, feria IV, die 9 iunii 1915, respondendum censuerunt:

Ad I. « Negative ».

Ad II. « Intentionem formula vocali esse exprimendam ».

Et feria V subsequenti, die 10 iisdem mense et anno, Ssmus D. N. D. Benedictus div. prov. Pp. XV, in audientia R. P. D. Adsessori S. Officii impertita, Emorum PP. sententiam adprobavit, Suaque Suprema Auctoritate confirmavit.

Contrariis quibuscumque non obstantibus.

R. Card. Merry Del Val, *Secretarius.*

L. ✠ S.

† Donatus, Archiep. Ephesin., *Adsessor S. O.*

III

DECRETUM

QUO CONFIRMATUR DECRETUM S. C. INDULGENTIARUM DIEI XII MARTII MDCCCLV CIRCA PRIVILEGII ALTARIS APPLICATIONEM.

Supremae Sacrae Congregationi S. Officii proposito sequenti dubio: « An Decretum S. Congr. Indulgentiarum d. d. 12 martii 1855 abroga- « tum censendum sit per resolutiones ab eadem S. Congregatione datas « diebus 19 iunii 1880 et 19 decembris 1885; ita ut, tum Sacerdos cele- « brans, tum fidelis offerens Missae stipendium omnino elicere debeant « intentionem, saltem virtualem, lucrandi pro defuncto Indulgentiam « plenariam Altaris privilegiati? », Emi ac Rmi PP. Cardinales Generales Inquisitores, feria IV, die 16 iunii 1915, respondendum censuerunt: *Negative.*

Et Ssmus Dnus noster D. Benedictus div. prov. Pp. XV, in audientia insequenti feria V, die 17 eiusdem mensis et anni, R. P. D. Adsessori S. Officii impertita, EE. PP. sententiam adprobavit et confirmavit.

Contrariis quibuscumque non obstantibus.

R. Card. Merry del Val, *Secretarius.*

L. ✠ S.

† Donatus, Archiep. Ephesin., *Adsessor S. O.*

IV

DECRETUM

AMPLIFICATUR INDULGENTIA CUIDAM PRECI IACULATORIAE ADNEXA, ITA UT TOTIES QUOTIES ACQUIRI POSSIT.

Die 8 iulii 1915.

Ssmus D. N. D. Benedictus div. prov. Pp. XV, in audientia R. P. D. Adsessori S. Officii impertita, benigne concedere dignatus est, ut omnes et singuli christifideles, recitantes iaculatoriam precem ad Iesum italico sermone sic expressam: « O Gesù, vita eterna nel seno del Padre, vita delle anime fatte a vostra somiglianza, in nome del vostro amore fate conoscere, svelate il vostro Cuore », cui indulgentia tercentorum dierum a s. m. Pio Pp. X per Rescriptum manu propria diei 11 martii 1907 semel in die lucranda tributa erat, valeant in posterum eamdem indulgentiam, animabus quoque in purgatorio degentibus profuturam, toties ucrari, quoties relatam precem, corde saltem contrito, recitaverint. Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Brevis expeditione.

Contrariis quibuscumque non obstantibus.

✠ C. Card. De Lai, Episcopus Sabinensis.

L. ✠ S.

† Donatus, Archiep. Ephesin., *Adsessor S. O.*

S. CONGREGATIO DE DISCIPLINA SACRAMENTORUM

SACRAE ORDINATIONIS

Casus. - Caius iuvenis, morum integritate et bona animi indole praeprimis approbatus, auctus est sacerdotio fere viginti abhinc annis, et « usque ad hunc diem, uti ait eius Ordinarius, magno cum fructu in « animarum cura laborat ».

Qui « decursu temporis - ita prosequitur Ordinarius - et mihi et « Capellano meo iteratis vicibus aperuit, se de validitate recepti S. Ordinis

« presbyteratus dubitare, sed dubium huiusmodi usque modo spernen-
« dum esse censui, tamquam ex nimia conscientiae scrupulositate exortum.

« Res ita se habuit: Caius, cum in Seminario degeret, maximis
« angoribus torquebatur ne S. Communionem indigne sumeret: et, ne
« id committeret, actum contritionis perfectae ante sumptionem Sacrae
« Eucharistiae elicere conabatur. Eodem modo vehementissime timebat
« ne per indignam S. Ordinis presbyteratus receptionem sacrilegium
« forte perpetraret, anxieque secum considerabat num presbyterum con-
« secrari se sineret, vel saltem actum Ordinationis externum, per inten-
« tionem non recipiendi sacramentum annihilaret. Narrat, in hac animi
« perturbatione, ne voluntatem suam in actu S. Ordinationis mutaret,
« se sibi proposuisse scriptum in sua cella relinquere: " Volo presbyter
« ordinari „; hoc autem ex oblivione vel alia causa omisit.

« Hora constituta, cum ceteris diaconibus, suis coalumnis, in eccle-
siam seminarii ad recipiendam Ordinationem accessit.

« In ipso ritu, sacerdoti, qui ei manus sacro chrismate inunctas
« ligabat, sicut iste etiam nunc probe meminit, voce submissa ait: " Inten-
« tionem meam revocavi „. Sed sacerdos scrupulositatem alumni bene
« noscens, nonnullis eum verbis adhortatus est eo successu, ut ceteris
« sacris ritibus se subiiceret.

« Caius postea omnes functiones sacerdotales semper exercuit, sed
« angorem ne id sacrilege faceret propter invalide susceptam presbyte-
« ratus Ordinationem penitus non amisit.

« Ut eius conscientiae consulerem, anno superiore ego ipse et alius
« quidam sacerdos, doctrina et experientia ad id muneris aptissimus,
« separatim sacerdotem Caium de circumstantiis serio examinavimus,
« nobisque persuasimus de validitate suscepti Ordinis non posse dubi-
« tari; idque Caio aperuimus. Qui nostris adhortationibus brevi tantum
« pacari potuit; scripsit enim ad capellanum meum suam esse opinionem
« in isto examine, utpote perturbato animo, vel se rem non ita plane
« demonstrasse uti oportebat, vel dicta non recte esse intellecta.

« Qua in epistola intentionem, quam die Ordinationis habuisset, ita
« describit: " Firmiter mihi proposueram ut nonnisi post elicitum actum
« contritionis perfectae S. Ordinationem reciperem. Impositione manuum
« peracta, quam *substantialem* Ordinationis partem esse putavi, quin
« contritionis actus elicuissem, mihi proposui: ceteris sacris ritibus me
« intentione interna non subiiciam, ne fiam irregularis, et ut brevi post,
« sine dispensatione Sanctae Sedis Apostolicae, Sacram Ordinationem
« valide recipere et una cum consociis meis primam meam Missam cele-
« brare possim „.

« Ingrediendo ecclesiam intentionem habui: " Volo ordinari sacerdos, « sed non prius nisi actu contritionis perfectae elicito „.

« Etiam nunc, ut saepius antea, Caius rogavit ut eum sub condi- « tione reordinarem; sed cum non satis constare videatur, num in hoc « casu dubium prudens circa validitatem Ordinationis adesse affirmari « possit, huius rei decisionem ad S. Sedem Apostolicam deferendam esse « existimavi ». — Hucusque Episcopus qui casum nomine Caii exposuit.

ANIMADVERSIONES. - 1. S. Ordinatio, e cuius valore pendet valor fere omnium Sacramentorum, sub conditione non solum potest, sed prorsus iterari debet, quoties circa eius validitatem dubium aliquod adsit, modo tamen prudens sit, seu rationabile. E contra, admitti non potest iteratio, etiam conditionata, si dubium prorsus inane sit, seu omni serio fundamento destitutum; gravis enim irreverentia irrogaretur Sacramento *natura sua non iterabili.*

Videndum igitur est quale sit dubium ab oratore propositum.

2. Ante omnia advertimus quod in praesenti casus solutione praescinditur omnino non solum a controversia circa essentiam Ordinationis, an in sola impositione manuum, vel in traditione etiam instrumentorum consistat, verum etiam a quaestione quae usque in praesens ab aliquo clarissimo viro Canonista defenditur, an scilicet in recipiente S. Ordinationem sufficiat ad validitatem intentio mere externa, qua quis serio se subiicit ritibus essentialibus S. Ordinationis. Hic tantummodo factum existentiae, nec ne, intentionis etiam internae consideratur.

Ex casus expositione aperte patet hic agi de iuvene vere et prorsus scrupuloso, ceterum strenuo in vinea Domini operario. Ratio autem, qua de valore suae Ordinationis dubitat, reposita est in adserto defectu intentionis eam recipiendi. En status animi vehementer scrupulis agitati. Prius pertimescere consueverat indignam sumptionem S. Eucharistiae; adveniente autem tempore S. Ordinationis, pariter expavescere coepit sacrilegam huius Sacramenti receptionem; quare « firmiter, ait, mihi proposueram ut nonnisi post elicitum actum contritionis perfectae Sacram Ordinationem reciperem ».

Sed impositione manuum peracta, quin actum contritionis elicuerit, secum locutus est: « Substantialis ritus S. Ordinationis in me effectu caruit; proinde ceteris sacris ritibus me intentione interna non subiiciam, ne fiam irregularis, et ut, brevi post, sine dispensatione S. Sedis, sacram Ordinationem valide recipere possim et primam Missam celebrare una cum coalumnis meis ». Quis non videt in huiusmodi acervo tam fatuarum cogitationum gravem statum scrupulorum, in quo iuvenis versatur?

3. Verum in comperto est Caium firmam ac perseverantem habuisse voluntatem recipiendi sacrum presbyteratus Ordinem; tam firmam, tam perseverantem, ut ad omnes anxietates auferendas scribere voluerit in quadam cartula sui cubiculi: *Volo presbyter ordinari.* Hora constituta, accedit cum aliis ad ecclesiam, in qua fit Ordinatio; et etiam in anxietatibus, quibus ratione scrupulorum angebatur durante sacro ritu, unicum et constans est eius propositum: velle Missam celebrare cum consociis suis. Exstat haec voluntas dum Episcopus manus imponit. Revera Caius asserit se post manuum impositionem revocasse intentionem suam in ordine ad reliquos ritus: at non revocatur quod non habetur. Ergo Caius ipse implicite fatetur se in impositione manuum Episcopi habuisse veram intentionem sacrum Ordinem suscipiendi. Existit insuper haec intentio in traditione instrumentorum. Etenim Caius quando ei manus post sacram unctionem ligabantur, dixit quidem submissa voce alicui adstanti sacerdoti se *intentionem retractasse;* sed hic sacerdos, noscens scrupulos Caii, ei animum addidit eo successu, ut hic ex parte sui expleret omnes S. Ordinationis ritus praescriptos a Pontificali Romano. Quomodo ergo Caius dubitare potest de perseveranti et vera intentione tum in impositione manuum Episcopi, tum in traditione instrumentorum?

4. Sed esto quod Caius in processu S. Ordinationis mente revolverit ineptam ideam interne contradicendi actui externo ne irregularis fieret, quinam potest esse valor huiusmodi actus? Certe hic agitur de vero scrupulo; et scrupulus proprie dictus non est in intellectu, non est in voluntate, non est in conscientia, sed solummodo adhaeret phantasiae. Utique quando imaginatio perturbatur, homo scrupulosus habet pro vero dictamine conscientiae, pro vera determinatione, pro vero consensu, pro vera retractatione voluntatis id quod reapse non est nisi imaginarium dictamen, imaginaria determinatio, imaginarius consensus, imaginaria retractatio: sed imaginaria voluntatis retractatio nunquam profecto vi pollebit destruendi veram intentionem, adeo determinatam ac seriam qualis ea fuit, de qua agitur in casu.

Nimio terrore sacrilegii admittendi perturbatur phantasia Caii, qui in hoc perturbationis statu, *deliberatae voluntatis* capax iam non est. Hinc omnes animi motus sub influxu scrupuli in progressu S. Ordinationis sibi invicem succedentes, in imaginatione consistunt, nec ultra imaginationem vim et efficaciam habere possunt.

Ad rem applicari potest quod dicit S. Thomas loquens de baptismo collato homini furioso, qui ante furiam sibi proposuerat illum recipere: « suscipit sacramentum, etiamsi furiosus tum contradicat, quia illa contradictio non procedit a voluntate rationis » (In IV Sent., Dist. 6, Quaest. I, art. 2, q. 3, ad 2um).

5. Nec demum praetereundum, ad abundantiam iuris, quod secunda haec intentio e scrupulo orta, dato etiam et non concesso quod non in sola imaginatione constiterit, haberi deberet tamquam penitus elisa per intentionem aliam, eamque priorem ac praevalentem, voluntatem scilicet recipiendi Ordinationem sine sacrilegio. Res exemplo clarescet desumpto e sacramento matrimonii.

Est veritas catholica quod inter christianos non datur verum matrimonium quin sit sacramentum, et pariter catholice certum est non confici sacramentum sine intentione saltem implicita faciendi quod facit Ecclesia.

His positis, quid de tot hominibus, solo baptismo christianis, qui ob solam decentiam socialem aut solo consilio ducti obsequendi voluntati sponsae, in facie Ecclesiae contrahunt? Conficiunt, nec ne, sacramentum matrimonii? Quoniam duae voluntates oppositae simul consistere nequeunt, inquiri debet quaenam fuerit *voluntas praevalens*, an voluntas verum contrahendi matrimonium, an voluntas excludendi sacramentum. Si praedominetur voluntas non conficiendi sacramentum, nec veri nominis matrimonium haberi poterit; sin autem (quod sane de lege ordinaria evenit) praevaleat voluntas ineundi coniugium, haec absorbet seu annihilat alteram sacramento contrariam, et tunc *ex consequenti* sacramentum matrimonii conficitur.

Similiter in casu praesenti duas intentiones haberemus, unam potiorem, fundamentalem, perseverantem, scilicet intentionem *suscipiendi Ordinem sine sacrilegio,* alteram supervenientem, inductam a scrupulo in decursu S. Ordinationis post manuum impositionem, nempe intentionem se subiiciendi ceteris sacris ritibus solum externe, seu sine consensu interno. At quis non videt quod haec intentio includeret sacrilegium peius, et gravius eo quod misellus ille scrupulosus vitare volebat rei sacrae violationem?

Ergo haec secunda intentio per priorem et potiorem intentionem fuisset destructa; et omnibus modis apparet, dubium de validitate Ordinationis nonnisi vano et inani niti fundamento.

Emi et Rmi Patres, omnibus mature perpensis, in generali consessu habito die 28 maii 1915, ad dubium: *An et quomodo providendum sit in casu?* respondendum censuerunt: *Orator acquiescat.*

Aloisius Capotosti, Ep. Therm.,
Secretarius.

S. CONGREGATIO CONCILII

CALATAYERONEN.

CONCURSUS PAROECIALIS

16 ianuarii 1915

Species facti. - Vacante beneficio parochiali in quodam oppido dioecesis Calatayeronen., Revmus Episcopus, die 4 martii anni 1911, concursum indixit, assignatis 20 diebus pro candidatorum inscriptione et pro exhibendis documentis; quo vero ad diem qua concursus habendus esset, ea relinquebatur per alterum edictum determinanda, hisce verbis: « die examinis a Nobis per aliud Edictum statuenda ». Et revera die 26 aprilis subsequentis, altero publico edicto, destinata est dies 8 maii, hora vero 8,30 a. m.

Tempore utili viginti dierum quinque sacerdotes nomen rite dederunt; sed die 8 maii in Curia tres tantum adstiterunt: quibus praesentibus hora constituta concursus apertus est; sub hora autem nona incoepta iam thematum dictatione, a quarto sacerdote ex inscriptis hae litterae telegraphicae pervenerunt: « Non essendomi stato comu- « nicato personalmente giorno concorso, nè essendo stato affisso alle « porte delle chiese, prego V. E. sospendere oggi esame, altrimenti « riserbomi azioni concessemi diritto ». Episcopus tamen censuit incoeptum iam concursum non esse interrumpendum.

Expleto itaque concursu et peracto scrutinio, examinatores prosynodales renunciarunt dumtaxat Episcopo, eorum sententia ad paroeciam vacantem idoneum esse N. N., silentes omnino de ceteris duobus; renunciatum autem ab ipsis idoneum Episcopus in beneficio rite instituit et in possessionem suo tempore immisit. Adversus huiusmodi concursus exitum querelam ad hanc S. Congregationem detulerunt tum quartus sacerdos, qui ad periculum ne accesserat quidem, petens acta *nulla* et irrita declarari, eo quod ipse non fuerit *personaliter* citatus pro die concursus; tum duo sacerdotes qui idonei renunciati non fuerunt, *appellationem* interponentes a mala examinatorum relatione. Utraque igitur querela in praesenti causa expendenda venit.

Synopsis disceptationis. a) De actorum nullitate. - Nullitas concursus in causa praetenditur ex capite citationis. De qua tamen praenotandum est, in facto, falso a sacerdote recurrente asseri tum in litteris telegraphicis de quibus supra, tum in recursu « che il secondo editto non « venne affisso alle porte della chiesa, ma dentro la sagrestia, e preci- « samente in un quadro ove si pubblicano le deliberazioni capitolari ». Ex relatione enim cursorum, quae est in actis, contrarium legitime evincitur, i. e. etiam alterum edictum, quo dies et hora constituebatur, rite affixum mansisse « *ad valvas* ecclesiae cathedralis et parochialis « vacantis a die 27 aprilis ad diem 8 maii inclusive ».

Manet igitur tantummodo altera praetensae nullitatis causa, quod nempe sacerdos recurrens non fuerit *personaliter* ad concursum certa die indictum citatus. Necessitatem enim huiusmodi citationis sustinere videntur plures in hac re doctores: ita v. g. Lotterius, *De re benef.*, II, q. XXXI, n. 54, 55) loquens definite de concursu ad parochiam docet: « Si plures se opposuerint et descripti sint, omnes debent examini « subiici vel saltem ad illud *singulariter* vocari: quia, ubi certus est « oppositor, *non sufficit vocatio per edictum, sed exigitur citatio singu-* « *laris,* iuxta regulam, quam prae ceteris ponunt Alex. etc. », ubi etiam S. R. Rotam allegat. Huic sententiae subscribunt explicite Leurenius, *de foro benef.*, p. I, c. 3, q. 180; Ferraris, Bibl. s. v. *concursus,* addit. n. 63, et praesertim Ventriglia, *Prax. for.* II, adn. v. § 17 qui aliis verbis rei rationem ita dat: « Si Episcopus proposuit edictum pro vacatione « ecclesiae parochialis, in quo citavit et monuit omnes qui concurrere « et examini se subiicere intendant, ut compareant ad se describi facien- « dum infra decem dies, nulla facta mentione de die examinis, illi qui « se describi fecerunt, debent *personaliter* notificari de die examinis, et « ratio est, quia cum concurrentes sint certi, intrat illa regula indubi- « tata, quod quando certus est oppositor, citandus est singulariter, et « non per edictum »; cfr. Monacelli, *Formul.*, tit. V, form. 10, num. 6; Gennari, in *Monitore eccl.*, sez. III, part. III, pag. 58. Et quamvis id non sit explicite *ulla lege* firmatum, satis tamen firmari dicunt ipsa natura rerum. Sane, ex huius rei natura constat, inter Episcopum edicentem concursum et oppositores singulos, quorum inscriptio ab illo fuerit acceptata, oriri *quasi-contractum,* unde ius oppositori competit ad hoc ut examinetur; ad quod profecto necessarium est ut sufficienter noscat qua determinata die et hora examini se subiici utiliter valeat. Porro id duplici via legitime fieri potest: 1. vel ipso primo aperti concursus edicto, antequam ullus potuerit concurrentium albo inscribi; vel 2. si eo primo edicto dies certa non fuerit assignata, sed, sive tacite sive

expresse, relicta posterius assignanda, necesse est ad complendum *quasi-contractum* eam ulterius notificari. At vero - dicunt - diversa est ratio legitima huius faciendae notificationis, prout oppositores inscripti atque acceptati iam fuerint ab Episcopo, vel non; si nondum quisquam se inscripserit neque ab Episcopo fuerit acceptatus, necessarium erit quidem novum edictum generale; sed si aliqui, vel etiam unus se inscripserit, et ab Episcopo acceptatus fuerit, notificatio diei certae fieri *debet* per convocationem personalem inscripti aut inscriptorum. Certum est enim principium communi iudiciaria praxi firmatum, quod enunciat v. g. Emus Lega (*De Iud.*, I, 432): « caute observetur, citationi *edictali* « *locum non esse, nisi compertum sit personalem citationem dari non* « *posse* ».

Unde concluditur favore recurrentis, hunc, cum citationem personalem *iure* expectasset quasi ex contractu cum Episcopo acceptante inito, quam tamen non recepit, iure reclamasse ut *incoepta* interrumperentur, et hac reclamatione spreta, iure nunc petere, ab hac S. Congregatione ut iam peracta declarentur irrita.

Ex adverso in primis opponitur *consuetudo* vigens in dioecesi Calatayeronensi: in actis enim quindecim referuntur consimiles casus circa secundum edictum publicatum pro designatione diei concursus, nulla data vocatione seu citatione personali iam inscriptis candidatis. Horum antiquius est edictum pro concursu ad paroeciam loci Gran Sammichele diei 14 maii 1867, in quo legitur: « Indi con altro editto si fisserà il « giorno dell'esperimento » quod secundum edictum pariter in actis exsistens, datum fuit die 28 decembris eiusdem anni. Ergo agitur de consuetudine saltem quadragenaria, quae, iuxta omnes, sufficiens est in iure canonico ad abolendam contrariam legem.

Nec ceteroquin omnes et singulae leges quae concursus parochiales moderantur *vim irritandi* habent. Nominatim quod attinet Const. Bened. *Cum illud,* in qua (§ 16, n. 2), forma praescribitur indicendi concursum pro paroecia vacante per edictum, et consulitur ut in eodem edicto praefiniatur tempus, quo concursus habendus erit, non omnes praescriptiones in ea contentae sub clausula irritanti latae sunt. Id quidem affirmat Reclusius, *de re paroch.*, II, t. IV, n. 84, sed oppido fallitur, ut constat ex tenore eiusdem Constit., § 16, n. 1, et § 18 (cfr. etiam *Monit. Eccl.*, I, vol. III, pag. 86). Hinc card. D'Annibale, in sua *Summula,* l. III, n. 45, not. n. 14 breviter et concinne distinguit: « Quae servari oportet cauta « sunt: I) in Trid. sess. XXIV *De ref.*, c. 18; II) in cit. Constit. S. Pii V, « *In conferendis;* III) in encycl. Bened. XIV *Cum illud,* in quam transiit « Instructio S. C. C. iussu Clementis XI edita a. 1721. Haec autem sedulo

« secernenda sunt: etenim illis (I) non servatis, collatio irrita est; istis « (II) non servatis, et irrita est, et R. P. reservantur; *his* (III) *non ser-* « *vatis, valet* ». Cum ergo quae praescribuntur in Bened. Constit. nulla clausula irritanti sint praedita, nihil impedit quominus ea per ordinariam consuetudinem temperari possint, prout in Calatayeronen. dioecesi factum est, ex consuetudine iam inolita de duplici edicto pro concursu paroeciali indicendo.

Nec opponatur, in casu, assertam consuetudinem improbandam esse, utpote quae praeiudicium afferat iuri de personali citatione quaesito tertiis, per inscriptionem vi primi edicti peractam. Ius enim istud de *personali* citationi ex regula quam affert l. c. Ventriglia « quod quando certus est oppositor, citandus est singulariter et non per edictum » locum quidem habet *in iudiciis*, in quibus citatio personalis requiritur ad statuendam in reo contumaciam (cf. card. de Luca, *de iud.*, disc. XIX; *de iurisd.*, disc. LXXXVII); in materia vero *extra-iudiciali*, ut est concursus, intimatio candidato iam inscripto circa diem habendi concursum, eo modo sufficit sit facta, ut ipse intimationis ignorantiam rationabiliter afferre nequeat; et *nullo* canonis vel legis textu convincitur eam esse debere personalem. Recurrens, in casu, per factum inscriptionis concursui, utique, quoddam ius ad rem acquisierat, et hinc ut interesse habens erat certiorandus circa praefixam diem, seu citandus; sed modus citationis variari potest, ut tenet Ceccop. *ad Scarfant.*, l. II, dec. XXI, n. 21, p. 78. In casu, iuxta vigentem consuetudinem, iam in primo habendi concursus edicto statuebatur quod inscripti seu candidati monerentur per aliud edictum de die designata pro concursu, quod revera et rite factum est per alterum edictum affixum ad valvas ecclesiae parochialis vacantis et cathedralis, praescripta die 8 maii, hora $8^1/_2$ antem. Inscripti candidati *hunc* notificationis modum, sese inscribendo, *ratum habuerunt*: ergo incivile est eos postea conqueri contra Episcopum, qui eosdem non monuit personaliter de die concursus, cum, iuxta notum adagium, « quod semel placuit, amplius displicere non possit ». Unde etiam patet non posse urgeri in casu argumentum deductum ex ratione quasi-contractus, cui innituntur auctores, qui vellent applicare concursibus ea quae praescribuntur de citatione personali in actis *iudicialibus*. Nam, in quolibet casu, ex quasi-contractu nemini potest obvenire ius maius illo, quod in ipso quasi-contractu stipulatum seu promissum fuit. Cum igitur Episcopus indicens concursum expresse declaraverit *per aliud edictum* statuendam seu publicandam esse diem examinis peragendi, Episcopus ipse ad nihil aliud tenebatur, ratione eiusmodi quasi-

contractus, adversus quoslibet inscriptos, nisi ad emittendum aliud edictum pro statuenda die examinis, quod revera fecit.

Ceterum, concurrentes non erant ex remotis oppidis dioecesis, sed omnes conterranei seu cives oppidi cuius parochia vacabat: hinc nulla cum difficultate, immo etiam absque peculiari solertia, cognoscere poterant statutam diem concursus, per edictum ad valvas parochialis affixum determinatam.

b) *De appellatione* a mala relatione examinatorum. - Relatio examinatorum, prout rite publicata fuit, haec tantummodo continet: « Per« lectis concurrentium scriptis et perspectis titulis et qualitatibus mora« libus, ceterisque de iure perpendendis, iudicavimus idoneum ad munus « parochiale dominum *N. N.* et uti talem Illmo ac Rmo Dño Episcopo « renuntiamus ». Inter acta concursus non invenitur notula punctorum quae singuli concurrentes tulerunt, et super quibus efformatum fuit iudicium examinatorum de idoneitate candidatorum. Porro, actis concursus de more in S. Congregatione examinatis per duos Consultores, conclusum est, omnes tres concurrentes idoneos esse; ex tribus autem revera *magis* idoneum exsistere - omnibus perpensis - praefatum sacerdotem *N. N.* Compertissimum vero est Episcopi ius et officium esse, inter eos quos concursus demonstraverit idoneos seu dignos, eligere quem digniorem in Domino existimaverit.

Igitur in casu, relatio examinatorum, non mala *simpliciter* dici deberet, sed tantum per accidens, quatenus, saltem *tacite*, examinatores renunciasse videntur, inidoneos seu non dignos fuisse ceteros recurrentes. Quod etiamsi dare velimus, effectus appellationis non est ut iterandus sit concursus, sed tantummodo ut famae concurrentium consulatur. Ut enim tradit card. D'Annibale in *Summula theol. mor.*, II, n. 47, not. 27, et receptissimum in iure est, appellatio a mala examinatorum relatione instituta est directe non ad consequendam paroeciam, sed ad detergendam infamiam recurrenti inflictam; et citat ep. Bened. XIV, *Redditae Nobis* ad Archiep. Florent., 9 april. 1746, in qua haec habentur: « Docto« res docent appellantem a mala relatione examinatorum, eius appella« tionem aut neque in devolutivo admitti, aut certe, ad eum dumtaxat « finem ut famae atque existimationi suae appellans consulere possit, « amovendo notam sibi ab Examinatoribus inustam; numquam vero ut « ecclesiam parochialem consequi possit, ut ad propositum bene disputat « Massobrius, in *praxi hab. concurs.* disq. V, dub. 4 ». Idem autem tenuerat et semper tenuit S. Concilii Congregatio, prout constat v. g. ex Policastren. *Parochialis,* 14 sept. 1745.

Resolutio. - Die 16 ianuarii 1915 S. C. Concilii in plenariis Emorum ac Rmorum Patrum comitiis in Palatio Apostolico Vaticano habitis, ad propositum dubium: « An et quomodo collatio paroeciae loci *N.* favore sacerdotis *N. N.* sustineatur in casu » respondendum censuit: « Praevia declaratione idoneitatis etiam sacerdotum *A. A.* et *B. B.*, *affirmative* ».

Facta autem de praemissis SSmo Dño Nostro Benedicto Div. Prov. Pp. XV relatione per infrascriptum S. Congregationis Secretarium, die 18 eiusdem mensis et anni, Sanctitas Sua resolutionem Emorum Patrum approbavit.

O. Giorgi, *Secretarius.*

S. CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

DECRETUM

SOCIETAS PRO MISSIONIBUS EXTERIS, APUD MARYKNOLL IN FOEDERATIS AMERICAE SEPTENTRIONALIS STATIBUS INSTITUTA, LAUDATUR, EIUSQUE CONSTITUTIONES AD DECENNIUM PROBANTUR.

Ut ad Fidem Catholicam per orbem iuxta divinum mandatum latius propagandam etiam solertissima Statuum Foederatorum Americae Septentrionalis Gens validius adniteretur, laudabili consilio in ea regione iam aliquot abhinc annis nova, ultro adprobantibus Episcopis, instituta est, in loco vulgo Maryknoll, Societas pro missionibus exteris eo fine, ut adolescentes in sortem Domini vocati ad sacras expeditiones penes ethnicas gentes suscipiendas apte efformarentur. Cum autem divinae Providentiae beneficio laetos eadem Societas progressus habuerit, laetioresque etiam in posterum, catholicis illius regionis pro viribus adiuvantibus, habitura videatur, ad eam certa disciplina certisque regulis firmandam, opportuna quaedam ab eius institutoribus exarata sunt statuta, quae, uti par erat, huic Sacrae Congregationi Fidei Propagandae examinanda et adprobanda proposita sunt. Quare Emi Patres huius Sacri Consilii, in generalibus comitiis die 17 maii 1915 habitis, schema istarum Constitutionum cum examini subiecissent, praedictam Societatem Americae pro missionibus exteris peculiari laude dignam declararunt, atque exhibitas eiusdem Constitutiones, nonnullis adiectis modificationibus, prout in adnexo exemplari habetur, ad decennium experimenti causa adprobandas censuerunt. Hanc vero S. Congregationis sententiam ab infrascripto eiusdem Secretario, in audientia diei 14 insequentis iunii,

Ssmo D. N. Benedicto Papae XV relatam, Sanctitas Sua adprobare dignata est, simul praecipiens ut praefata Societas sub immediata huius S. Congregationis de Propaganda Fide iurisdictione constitueretur, et super his omnibus praesens Decretum expediri iussit.

Datum Romae, ex Aedibus S. Congregationis de Prop. Fide, die 15 iulii anno 1915.

Fr. H. M. Card. Gotti, *Praefectus.*

L. ✠ S.

C. Laurenti, *Secretarius.*

SACRA CONGREGATIO RITUUM

URBIS ET ORBIS

DECRETUM DE TRIBUS MISSIS IN DIE SOLLEMNIS COMMEMORATIONIS OMNIUM FIDELIUM DEFUNCTORUM CELEBRANDIS.

Sanctissimus Dominus noster Benedictus Papa XV per Constitutionem Apostolicam sub die 10 huius mensis datam, et privilegium trium Missarum in die sollemnis Commemorationis defunctorum celebrandarum a Decessore suo fel. rec. Benedicto XIV Hispaniae et Lusitaniae ditionibus elargitum, et ipsas tres Missas quas idem Pontifex cuilibet sacerdoti in iisdem regionibus praescripsit legendas, ad universam Ecclesiam benigne extendere dignatus est.

Ut autem omnibus innotescant praedictae Missae, sacra Rituum Congregatio, de ipsius Sanctissimi Domini Nostri mandato, ita in praesenti Decreto eas describit:

Prima Missa est, quae inscribitur in Missali Romano die Commemorationis omnium fidelium defunctorum.

Altera, quae in eodem Missali habetur in anniversario defunctorum cum sequentia *Dies irae* et Orationibus, ut infra:

Oratio

Deus, indulgentiarum Domine: da animabus famulorum famularumque tuarum refrigerii sedem, quietis beatitudinem, et luminis claritatem. Per Dominum.

SECRETA

Propitiare, Domine, supplicationibus nostris pro animabus famulorum famularumque tuarum, pro quibus tibi offerimus sacrificium laudis: ut eas sanctorum tuorum consortio sociare digneris. Per Dominum.

POSTCOMMUNIO

Praesta, quaesumus, Domine: ut animae famulorum famularumque tuarum, his purgatae sacrificiis, iudulgentiam pariter et requiem capiant sempiternam. Per Dominum.

Tertia Missa quae legitur in Missis quotidianis cum sequentia *Dies irae* et Orationibus, ut infra:

ORATIO

Deus, veniae largitor et humanae salutis amator, quaesumus clementian tuam: ut animas famulorum famularumque tuarum, quae ex hoc saeculo transierunt, beata Maria semper Virgine intercedente, cum omnibus sanctis tuis, ad perpetuae beatitudinis consortium pervenire concedas. Per Dominum.

SECRETA

Deus, cuius misericordiae non est numerus, suscipe propitius preces humilitatis nostrae: et animabus omnium fidelium defunctorum, quibus tui nominis dedisti confessionem, per haec sacramenta salutis nostrae cunctorum remissionem tribue peccatorum. Per Dominum.

POSTCOMMUNIO

Praesta, quaesumus, omnipotens et misericors Deus: ut animae famulorum famularumque tuarum, pro quibus hoc sacrificium laudis tuae obtulimus maiestati, per huius virtutem sacramenti, a peccatis omnibus expiatae, lucis perpetuae, te miserante, recipiant beatitudinem. Per Dominum.

Servatis de caetero Rubricis nec non peculiaribus Ritibus Ordinum propriis. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 11 augusti 1915.

A. CARD. VICO, *S. R. C. Pro-Praefectus.*

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

SACRA ROMANA ROTA

MEDIOLANEN.

NULLITATIS MATRIMONII (AMBROSINI-SPINELLA ET GARIBALDI)

Benedicto Papa XV feliciter regnante, Pontificatus Dominationis Suae anno primo, die 8 aprilis 1915, RR. PP. DD. Guilelmus Sebastianelli, Decanus, Ponens, *Seraphinus Many et Franciscus Heiner, Auditores de turno, in causa* Mediolanen. - Nullitatis matrimonii, *instante pro appellatione defensore vinculi Mediolanensi adversus sententiam curiae Mediolanensis, inter* Mariam Ambrosini-Spinella *et* Iulium Garibaldi, *repraesentatos per legitimum procuratorem rev. Dominicum Niti, advocatum, interveniente et disceptante in causa vinculi defensore ex officio, sequentem definitivam tulerunt sententiam.*

Maria Ambrosini-Spinella, Mediolanensis, triginta quatuor annos nata, et virtutibus christianis coruscans, ope quarundam feminarum, quarum amicitia fruebatur, Elisabeth praesertim Buttafava, Alexandrinae Plantanida et Aloisiae Garibaldi, in uxorem requisita fuit a Iulio Garibaldi, duce equitum Italici exercitus. Sed statim familia Ambrosini per litteras anonymas edocta fuit de parum commendabili anteacta Iulii vita. Praefatae vero mulieres non solum anonymas insinuationes disperdere conatae sunt, sed Mariae animum aliquatenus reluctantem, ita flectere potuerunt, ut mense octobri 1907, sponsalia fuerint celebrata cum annuli traditione, et post quatuor menses, i. e. die 8 februarii 1908, matrimonium initum fuerit coram parocho ecclesiae metropolitanae Mediolanensis. Per mensem circiter, voluptuarium iter sponsi aggrediuntur, deinde Mediolanum apud sponsae matrem reversi, iterum huc illuc peregrinantur. Sed pace e domestico sacello exsulante, mense septembri eiusdem anni 1908, sponsi mutuo se valedixerunt. Post haec primo coniuges petierunt et obtinuerunt a tribunali civili Mediolanensi separationem personalem, deinde concordi consilio, assumpta nationalitate Hungarica, per sententiam tribunalis urbis Fiume, vinculum civile fuit penitus dissolutum. Hoc peracto, curiam dioecesanam adivere, ut matrimonium quoque ecclesiasticum nullum declararetur ex capite vis et metus, et die 22 augusti 1914 sententia prodiit favorabilis. Ab hac

sententia ad H. S. Tribunal provocavit defensor vinculi ex officio, et hodie causa discutienda proponitur sub consueta formula dubii: *An constet de nullitate matrimonii in casu?*

Ad ius quod spectat, Doctores omnes exponentes titulum XL *De iis quae vi metusve causa fiunt,* tradunt per vim enervari penitus voluntatem et consensum excludi; per metum vero et voluntatem et consensum tantummodo imminui, modo magis modo minus, prout metus qualitas vel procliviorem vel minus proclivem efficit in rem propositam voluntatem. Quae tamen vera sunt natura inspecta, nam leges humanae certis in casibus, actus metu elicitos actibus per vim extortis effectu tenus aequipararunt, adeo ut, quemadmodum actus per vim extortus irritus ipso iure est, ita actus metu elicitus nullus dici debet ex legis ministerio. Inter hos actus est matrimonium ex aperta dispositione capitum 14, 15 et 28 *De sponsalibus et matrimoniis.*

Metus autem gravis sit oportet, etiam relative tantum, iniustus et directus ad extorquendum consensum. Quod iure merito extensum est ad metum reverentialem, i. e. ad metum quo reformidamus indignationem eius, in cuius potestate constituti sumus, modo tamen aliquid aliud accedat, v. g. preces importunae et instantissimae, iurgia, vexationes, etc. Praeterea metus debet esse extrinsecus, i. e. debet procedere a causa libera, seu ab homine; « quia si a causa naturali, vel ab intrinseco pro- « veniat timor gravis v. g. mortis, incendii, aut alterius iacturae gravis- « simae bonorum, infamiae et, eo timore perculsus, quis matrimonium « contrahit, validum est iuxta communem et certam Sanchez, lib. IV, « disp. 12, n. 3. Ratio est quia tunc non impeditur homo ab homine, « sed a seipso, qui matrimonium, nemine urgente, voluntarie eligit ad « evadendum periculum corporis, fortunae, famae aut animae ». Ita Reiffenstuel in tit. *De sponsalibus,* n. 326. Similia habet Pontius, *De matrimonio,* lib. IV, cap. 19, n. 2; Schmalzgrueber in tit. *De sponsalibus,* n. 388; Rosset, *De matrimonio,* n. 1292; Aichner, *Compendium iuris canonici* edit. ann. 1905 n. 168, et Santi in tit. *De sponsalibus,* n. 145.

Modo *ad factum,* et ante omnia, Patres adnotarunt non agi in casu de metu reverentiali. Quamvis enim Iulius Garibaldi dixerit: « Dichiaro « che la persona che ebbe la capitale influenza sull'animo della mia « sposa per determinare la sua volontà riluttante al matrimonio, fu la « signora madre Carlotta Ambrosini », nihilominus Maria nunquam questa est se aliquam coactionem ex parte matris passam fuisse; imo, cum coram iudice primae instantiae asseruisset se ad matrimonium cum Iulio impulsam fuisse a quibusdam mulieribus, scilicet Elisabeth Buttafava, Alexandrina Plantanida et Aloisia Garibaldi, cum interrogaretur:

« Dica la teste se vi furono altre persone, oltre quelle da lei indicate, « che abbiano esercitata influenza sul suo consenso matrimoniale e « quale sia stata », respondit: « Oltre le persone nominate, nessun'altra « ebbe influenza sopra di me ». Pater pariter Mariae declarat: « Per « quanto io desiderassi di vedere a posto in un buon matrimonio mia « figlia, pure devo dire che io non ho mai fatto pressione, perchè essa « sposasse il capitano ». Quod a pluribus testibus confirmatur; v. g. Adelais Bartoletti deponit: « Come ho già detto sopra, la signora Ambro- « sini madre, sul principio, favorevole, poi è rimasta indifferente. Escludo « perciò qualsiasi pressione da parte della madre sull'animo della « figlia ». Et Lina Volpi: « Io credo che la signora Spinella non abbia « fatto pressioni di sorta sulla figlia, nè in un senso nè in un altro ». Ita etiam adv. Binda: « Credo poter escludere in modo assoluto che « nè la madre, nè il fratello abbiano esercitato influenza o pressione ». Ita pariter, aliis omissis, adv. Ambrosini: « Non mi consta affatto che « mia madre abbia intimorito mia sorella ». Igitur excludendus est metus reverentialis, et sermo coarctandus ad metum ab aliis incussum personis.

Verum quidem est quod appretiationi iudicis relinquitur iudicium ferre tum de entitate metus, tum de animo illius cui metus incutitur; sed iudici haud licet in sua proferenda sententia praescindere ab adiunctis et circumstantiis, quae in actis prostant. Hinc Patres *a*) perpendere voluerunt praecipua adiuncta matrimonii Ambrosini-Garibaldi, et ea quae ipsum matrimonium sequuta fuerunt. Iamvero tabulis processualibus inspectis, constat *a*) Mariam haerentem certe, timidam ac frigidam fuisse, sed minime nuptiis contrariam. Ita mater Mariae: « Io non « posso dire che la mia Maria fosse assolutamente contraria a questo « matrimonio ». Et Lina Volpi: « Essa (Maria) non mi ha parlato di « repulsione verso il capitano Garibaldi, mentre manifestava sempre « il dubbio sopra accennato. Ho trovata sempre la signora Maria « incerta nella decisione da prendere al punto da deperire anche in « salute, incerta e per il carattere, e per le abitudini dello sposo, che « temeva non confacenti alle proprie ». Idem scribit testis Plantanida: « Ebbi la convinzione che il Garibaldi inspira a te (Maria) affezione, « ma non stima ». Parochus denique Franciscus Balconi: « Che la « signora Ambrosini-Spinella Maria fosse contraria al matrimonio non « lo posso dire; ma pare che anzi in mezzo a tutti i suoi dubbi, fosse « peritante anche a rompere le trattative », et paulo inferius: « Non « ricordo che sia mai uscita in una espressione che mettesse in dubbio

« il suo consenso al matrimonio ». Maria dubia erat et frigida, quia optime cognoscebat se pulchram non esse, nec iuvenilis aetatis, quamvis divitiis dotatam. Quare timebat ne ei nubere vellent propter dotem conspicuam: « Ad ogni occasione di proposte matrimoniali, essa era « sempre timorosa che la sposassero per la sua dote, e non per la « persona » ait Lina Volpi, et Aloisia Garibaldi: « Sapeva di non esser « bella, e temeva di non essere abbastanza interessante per mio fratello, « ed aveva timore perciò che mio fratello la sposasse per interesse ».

b) Acta referunt easdem feminas, quae fautrices aut conciliatrices praedicantur nuptiarum, ex frequentibus dissidiis, quae sponsam inter et sponsum oriebantur, hanc hortatas fuisse ut a matrimonio ineundo se abstineret. Ita Elisabeth Buttafava testatur: « In questa occasione ed in « qualche altra io sentii il bisogno di ripetere loro che dinanzi a questi « screzii e divergenze di gusti, il miglior consiglio che poteva dare e « che avrei dato anche ad una mia figlia, era quello di troncar tutto ». Et Aloisia Garibaldi: « Non ho mai usato con lei modi aspri; soltanto « una volta dissi: " Se non vuoi fare il matrimonio, lascia pur stare, « che sei ancora in tempo „ ». His accedit rev. Balconi, qui, consultus a Maria circa anteactam sponsi vitam, hanc non omnino laudabilem confessus est, concludens: « Per conto mio, come parroco e come amico, « la consigliava a rompere i negoziati ». At has omnes adhortationes et consilia flocci fecit Maria. Imo relationes antinuptiales interruptas a viro Maria cum matre instaurarunt. Haec enim narrat sponsus: « Mi « pare verso l'aprile 1907, io feci la domanda ufficiale alla signora Car- « lotta Ambrosini della mano di sua figlia, ed ella accogliendo benevol- « mente la mia domanda, mi rispondeva che ne avrebbe parlato alla « figliuola, e mi avrebbe poi dato risposta. Alla fine di maggio, non « avendo io ricevuto risposta alcuna, non ostante le mie replicate sol- « lecitazioni, allora ritirai ufficialmente la parola, e partii da Milano, « ritirandomi nella villa " Capo di Strada „ presso Pistoia, dove erano « i miei genitori. Incominciarono allora le lettere della figlia, che scri- « veva a nome della madre, essendo questa l'abitudine della casa, « dirette a mia sorella, onde farmi recedere dal mio rifiuto e ripren- « dere le trattative. E poco per volta, si ripresero le trattative colla « madre ».

c) In contractu inito coram notario, in sic dicto matrimonio civili, et in matrimonio religioso omnia rite et more solito se habuerunt. Parochus Balconi haec testatur: « Sì, ricordo benissimo di avere l'otto feb- « braio 1908 benedetto le nozze dei detti sig. Garibaldi e Maria Ambro-

« sini. Non ricordo che in quell'occasione mi sia rimasto il minimo « dubbio sulla pronuncia del sì da ambo le parti; nè ricordo altre cir- « costanze che abbiano creato in me il dubbio di mancanza di con- « senso ». Ita etiam Theresia Cattaneo, matertera Mariae, quae matrimonio interfuit: « In municipio ed alla chiesa, diede il suo consenso « regolarmente, ed io ho sentito chiaramente il sì ».

d) Contracto matrimonio, interrogata a Maria Lina Volpi « se era « contenta..., essa senza esprimere nulla, mi rispose con un gesto di rasse- « gnazione ». Ita etiam Adelais Bertoletti: « Dopo il matrimonio non l'ho « più vista, se non al ritorno dal viaggio di nozze. Ella venne da me per « salutarmi, ed alla mia domanda se era felice e contenta, rispondeva con « una affermazione fredda ». Neque officit quod consortium coniugale post sex menses ab initis nuptiis dissolutum fuerit. Etenim Maria deponit: « Io sentiva l'obbligazione di adempiere il mio dovere una volta che « l'aveva sposato, e se non vi fossero state le peripezie successive, io sarei « rimasta con lui, accettando il mio destino ». Quaenam autem fuerint istae vicissitudines (peripezie) explicat inferius: « Appena (ait) mi trovai « sola col mio marito, nel viaggio di nozze, mi accorsi subito di avere « a trattare con un uomo strano e prepotente. Senza una ragione al « mondo, egli faceva delle scenate inesplicabili, gridava ripetendo che i « nostri caratteri non vanno d'accordo; tu a casa tua, ed io a casa « mia; vado a stare a casa dei miei vecchi, e simili. Spesso poi minac- « ciava di saltare dalla finestra ». Et infra: « Certamente io non poteva « aver stima di un uomo di tal carattere, e tanto meno poteva averlo « dopo di aver scoperto i diversi inganni, coi quali mi aveva abbindo- « lata; tra le altre, io compresi che era niente affatto innamorato di me, « come mi faceva credere. Egli mi aveva ingannato sull'appartamento « che aveva, nel quale egli aveva detto di avere mobiglio proprio, men- « tre non era che a nolo, e poi l'inganno degli orecchini, che mi si « dovevano mandare, ma che non vennero: l'inganno della domestica, « che io doveva avere, che non ebbi mai, e per la quale non vi era « neppur posto in casa, ecc. ». En ergo verae causae separationis, mariti scilicet indoles vehementissima, quae solum post matrimonium Mariae revelata est, et variae deceptiones, quas ab ipso passa fuit, quaeque abunde sufficiunt ut mulieres indignentur.

Haec omnia recensita adiuncta penitus excludunt defectum consensus in Maria, et ad minus in dubium revocant adsertum metum.

Verum, admisso etiam quod Maria sub influxu metus coniugium iniverit, videndum est iuxta DD. Patres an metus in causa illas praeseferat qualitates quae a iure requiruntur ut matrimonium sit nullum.

Extra controversiam est Elisabeth Buttafava, Alexandrinam Plantanida et Aloisiam Garibaldi, quae conciliatrices matrimonii fuerunt, nunquam erga Mariam minis neque directe neque indirecte usas fuisse. Certum pariter est praefatas mulieres praeter hortationes et consilia, sane assidua, mala etiam et pericula portendisse, quibus Mariam, matrimonio recusato, se obnoxiam reddere dictitabant. Quaenam autem fuerint haec mala nos docet sponsa. « Capivo che avrei dovuto avere l'energia di « troncare tutto, ma il pensiero di far parlare di me, e il sentire che « continuamente mi dicevano (le signore Plantanida e la Garibaldi « sorella dello sposo) di guardar bene a quello che io faceva, ritirandomi, « perchè omai tutta Milano ne parlava, e perchè io inoltre avrei rovinato « quel povero uomo, perchè egli, dato uno scacco, avrebbe dovuto abban- « donare l'azienda, ed allontanarsi da Milano, ed infine avrei cooperato « a far morire di dispiacere i vecchi genitori di lui... ».

Verum primo haec mala seu pericula non proponebantur a persona cui reverentia vel obedientia debetur, sed ab extraneis. Deinde quod haec mala evenirent vel non evenirent, non pendebat a voluntate praedictarum mulierum, unde ex earum parte, non erant proprie minae sed tantummodo propositiones aut coniecturae, et quidem non multum probabiles et valde incertae.

In specie autem quoad adversam famam, animadvertendum est publicae evulgationi tractatus sponsalitii praecipuam operam dedisse familiam Ambrosini, uti enim refert Iulius Garibaldi: « La signora Ambro- « sini chiedendo informazione a questo, a quelli, veniva a svelare a tutta « Milano che la figliuola sua stava per maritarsi ». Deinde ex eo quod aliquis praeambula matrimonii abrumpat, grave est asserere eidem adversam famam imminere, cum ubique et frequenter id accidat; secus nec parochus Balconi consilium dedisset Mariae ut Iulio valediceret, nec Aloisia Garibaldi quae certe famam fratris pessumdare nolebat, Mariae dixisset: « Se non vuoi fare il matrimonio, lascia pur stare, che sei « ancora in tempo ».

Relate ad probabilem mortem sponsi parentum, certum est metum vim habere posse non solum quando mala minitantur ei cui metus incutitur, sed etiam suis, parentibus videlicet, fratribus, sororibus, non autem extraneis. At parentes sponsi nullo nexu, neque sanguinis, neque amicitiae cum Maria coniungebantur. Deinde constat matrem sponsi extraneam prorsus fuisse matrimonio; deponit enim: « Premetto che posso « dire ben poco sul modo con cui si è combinato il matrimonio ... Mio « figlio aveva la sua età, e sapeva benissimo disimpegnarsi nei suoi « affari; in questa faccenda io mi trovai affatto estranea ».

Haec ratio valet etiam quoad gravem perniciem sponsi, eiusque suicidium. At, hac in re, adnotandum est quod nunquam sponsus dixit se incurrere, non contracto matrimonio, assertam perniciem, nec etiam se sibi mortem illaturum si matrimonium cum Maria non contraxisset. Praeterea quamvis Iulius optabat valde cum Maria nuptias inire, non ita tamen flagranti ac coeco amore erga illam ducebatur, secus enim ausus non fuisset bis tractationem nuptiarum truncare. Postremo quoad suicidium, acta referunt D. Plantanidam post inductam separationem, Iulium inter et Mariam, ut animos ad concordiam revocaret Mariae dixisse Iulium sibi mortem inferre, nisi cum ea vitam instauraret maritalem. At hoc non terruit animum Mariae, quae iudices civiles adivit, et ab iis legalem obtinuit separationem.

Ex his sat clare patet mala, quae Mariae minitata fuerunt, talia non fuisse, ut eius menti gravem metum incuterent. Sed metus non solum non fuit gravis, sed neque extrinsecus, i. e. procedens a causa libera. Etenim nunquam de metu sibi incusso quaeritur Maria, sed de propria opinione, aut propriis sensibus: « il pensiero di far parlare di « me ... il sentire che continuamente mi dicevano le signore », etc. Unde si quis erat metus, si qua mentis trepidatio, erat ab intrinseco, scilicet a propria Mariae phantasia, aut a propriis eius passionibus et scrupulis. Recte proinde dicit Elisabeth Buttafava: « È andata avanti a forza di « cose e convenienze sociali ». Et Maria Brera: « È andata avanti come « per fatalità ». Metus autem intrinsecus, licet gravis, prouti supra diximus, nunquam irritat matrimonium. Hinc « quantumvis, ut recte adnotat « Rmus defensor vinculi ex officio, damnare datum esset in casu infau- « stum interventum auctricum matrimonii, quatenus nedum dubia dissi- « pando, sed mala mulieri impendenda indicando, vel iuxta iudicem « (Mediolanensem) proponendo, illius voluntatem ad matrimonium lucra- « verint, cum tamen ab earum voluntate non pendebat ipsa mala exsecu- « tioni mandare, vel avertere, praetensus metus, iuris ad normam exactus « non concipitur ».

Quibus omnibus consideratis et sedulo perpensis, Nos infrascripti Auditores, Christi nomine invocato, pro tribunali sedentes, et solum Deum prae oculis habentes, decernimus, declaramus et sententiamus: *Non constare de matrimonii nullitate in casu*, seu proposito dubio respondemus: *Negative.*

Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium ad quos spectat, ut exsecutioni mandent hanc nostram definitivam sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normas sacrorum canonum, et praesertim cap. 3, sess. XXV, *de reform.*, Concilii

Tridentini, iis adhibitis exsecutivis et coërcitivis mediis, quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis exstitura sint.

Romae, in sede Tribunalis S. R. Rotae, die 8 aprilis 1915.

Guilelmus Sebastianelli, Decanus, *Ponens.*
L. ✠ S. Seraphinus Many.
Franciscus Heiner.

Ex Cancellaria S. R. Rotae,
Sac. T. Tani, *Notarius.*

DIARIUM ROMANAE CURIAE

SEGRETERIA DI STATO

AVVISO

La Santità di Nostro Signore Benedetto Papa XV, riportandosi alle disposizioni emanate dal Venerato Suo Antecessore e pubblicate negli *Acta Apostolicae Sedis* del 25 gennaio 1913, circa gli annui funerali del Pontefice antecessore, e la cerimonia, parimenti annuale, della Pontificia Incoronazione, ha stabilito che il funerale del Sommo Pontefice Pio X di sa. me., invece del 20 agosto, anniversario della morte, abbia luogo, come già fu praticato pel Sommo Pontefice Leone XIII, il 5 novembre.

Sua Santità si è degnata poi di disporre che l'anniversaria cerimonia della Sua Pontificia Incoronazione, invece del 6 settembre, abbia luogo il 22 dicembre, anniversario della Sua Consacrazione Episcopale, ricevuta per le mani del Sommo Pontefice Pio X l'indomani dell'anniversario della Sua ordinazione Sacerdotale. La scelta dall'anzidetta data del 22 dicembre si deve allo stesso criterio seguito in quella del 16 novembre per la identica cerimonia sotto il pontificato di Pio X di sa. me., pel quale appunto in tal giorno ricorreva l'anniversario della Consacrazione Episcopale.

NOMINE

Con Brevi apostolici il Santo Padre si è degnato di nominare:

Protonotari apostolici ad instar participantium:

31 luglio 1915. — Mons. Ernesto Costa de Beauregard, canonico della metropolitana di Chambéry.

5 agosto. — Mons. Francesco Pelletier, rettore dell'Università Laval di Québec.

Prelati Domestici di S. S.:

29 luglio 1915. — Mons. Vincenzo Saponieri, vicario generale della diocesi di Alghero.

— Mons. Giuseppe Giau, arciprete della cattedrale di Alghero.

4 agosto. — Mons. Gustavo Desarnaud, dell'archidiocesi di Napoli.

ONORIFICENZE

Con Breve apostolico il Santo Padre si è degnato di conferire

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

29 luglio 1915. — Al sig. rag. Ercole Bonfiglioli, dell'archidioc. di Ferrara.

NECROLOGIO

10 luglio 1915. — Mons. Giacomo Eduardo Quigley, arcivescovo di Chicago.

3 agosto. — Mons. Andrea Bovet, vescovo di Losanna e Ginevra.

8 agosto. — Mons. Giovanni Battista Castro, arcivescovo di Caracas (S. Giacomo di Venezuela).

S. R. ROTAE DECISIONES seu SENTENTIAE

quae iuxta Legem Propriam et Constit. "Sapienti consilio„ Pii PP. X prodierunt anno 1909, cura eiusdem S. Tribunalis editae, cum praefatione a Rmo Lega Decano exarata de veterum decisionum natura et origine earumque collectionibus. - Volumen I. - In 8° charta manufacta, pagg. liv-188 . . . . . L. 6 —

— Vol. II, **anno 1910,** pagg. iv-390 . . . . . » 7 —

— Vol. III, **anno 1911,** pagg. viii-551 . . . . . » 8,50

Constitutione *Sapienti consilio* diei 29 Iunii 1908 Summus Pontifex Pius X inter cetera, quae de reformatione Romanae Curiae decrevit, Sacrae Romanae Rotae Tribunal rursus in exercitium revocavit, eiusque iudicio causas omnes contentiosas tractandas et definiendas reservavit iuxta *Legem propriam*, quam sequutae sunt *Regulae servandae* in his iudiciis.

Decisiones seu sententiae, quae in dies prodeunt, prospiciunt iustitiae administrationi in universa Ecclesia, et prae antiquis celeberrimis decisionibus hanc habent maioris utilitatis et pretii rationem quippe recentioris iurisprudentiae principiis sunt informatae, eamdemque magis explicant et provehunt melius respondentes aetatis nostrae necessitatibus.

Quare sicut antiquae S. Romanae Rotae decisiones - quarum praeclarissimam auctoritatem et utilitatem maximam nemo est qui non agnoscat - in unum collectae prodierunt in lucem, ita visum est opportunum restituti Tribunalis Rotalis decisiones seu sententias latas singulis annis in unum collectas publicare.

Ideo factum est, ut typis Vaticanis *duo* iam fuerint edita *Volumina*, in quorum *primo*, praemissa Dissertatione *de veterum decisionum natura, origine, collectionibus,* vere in pretio habenda, collectae sunt sententiae latae an. 1909, in *altero* quae latae fuerunt an. 1910, illis non omissis, quae ortae ex causis *sub secreto* pertractatis in Commentario Officiali *Acta Apostolicae Sedis* non apparuerunt, mutatis tamen nominibus personarum, quae steterunt in iudicio sive qua actores, sive qua rei conventi sive qua testes, prouti casus expostulat. - Utrique autem Volumini adnexus est *Index* conclusionum et rerum notabilium satis aptus, et materiarum investigationi optime accommodatus. - Subsequentium annorum collectio sub praelo est proxime in lucem paritura.

Collectio haec typis edita in commodum vergit atque utilitatem maxime Clericorum, qui vacant studiis iuridicis; praesertim vero Ordinariorum totius Orbis Dioecesum, qui sicut cum Romana Curia necessariam servant coniunctionem, ita et in controversiis dirimendis, ea duce, eamdem sequantur iurisprudentiam oportet cum in primo vel altero gradu contingerit eiusmodi quaestiones ab ipsis definiri. - Quibus idcirco omnibus curae sit collectiones praefatas sibi comparare, quae venales prostant apud *Typographiam Polyglottam Vaticanam.*

COLLECTANEA S. CONGREGATIONIS DE PROPAGANDA FIDE seu Decreta, Instructiones, Rescripta pro Apostolicis Missionibus. - 2 vol. in 4° L. 20.

(Vol. I [pp. viii–732], ann. 1622–1866, nn. 1–1299. - Vol. II [pp 573], ann. 1867–1906, nn. 1300–2317).

Il Papa e l'Italia. 1881, pp. 46, in 8° L. 0,50.

I Papi e i Vesperi Siciliani con documenti inediti. 1885, pp. xii-82, in folio L. 3.—

Esposizione, pp. 1-47. - Documenti pp. 55-81.

La Questione Romana e l'Europa politica, ossia dello scioglimento del gran problema secondo i giudizi e le proposte dei più illustri uomini di Stato per un professore romano. 1886, in 16° L. 4.—

Vol. I. pp lxxxvii-424. - Vol. II. pp. 425-960. - Appendice di documenti, pp. 961-1248.

Decreto della S. C. dei Religiosi sulle Confessioni di Monache e di Suore, p. 8 in 12° . . . . . Al cento: L. 3 —

Decret sur les Confessions des Moniales et des Sœurs, p. 8 in 12° » » 3 —

Decreto sobre las Confesiones de las Monjas y de las Hermanas, p. 8 in 12° . . . . . » » 3 —

A Decree regarding the Confessions of Nuns and Sisters, p. 8 in 12° » » 3 —

Dekret über die beichten der Klosterfrauen mit feierlichen sowohl wie mit einfachen gelübden, p. 8 in 12° . . . . . » » 3 —

Veneunt Romae apud Administrationem Commentarii Officialis "Acta Apostolicae Sedis„ (*Tipografia Poliglotta Vaticana, Roma*).

MARTYROLOGIUM ROMANUM

Gregorii XIII jussu editum, Urbani VIII et Clementis X auctoritate recognitum ac deinde anno MDCCXLIX Benedicti XIV opera ac studio emendatum et auctum.

Editio typica Vaticana (anni 1914), auspice SS. D. N. Pio Papa X, confecta, in qua Sanctorum et Beatorum exstant elogia, a S. Rituum Congregatione ad haec usque tempora adprobata.

Haec Romani Martyrologii editio, quam S. Rituum Congregatio diligenter recognovit ac Typicam declaravit, multo emendatior multoque locupletior est quam quae ad hunc diem prodierunt, retractatis additisve nonnullis Sanctorum elogiis, ipso aliquantum commutato eorum ordine, adiectis etiam variis indicibus, quorum ope facillimum est reperire, quidquid in libro perquiratur.

Volumen inis duplex est forma: maior pro servitio chorali, minor pro usu privato ac pro iis, qui rebus student liturgicis.

PRETIA:

Editio in-8 mai. (29 × 20), in *charta manufacta* et *charactere rubro-nigro*, fol. LXXXVII–396 . . . . . Lib. **8,50**

— Volumen pelle caprina contectum dorso, ceterum linteo, angulis rotundatis, foliis sectione rubricatis, titulo aureo . . . . . Lib. 12 —

— Cum tegumento pellis caprinae nigrae, angulis rotundis, sectione foliorum aurea, dorso lateribusque auro ornatis . . . . . Lib. 15 —

Editio in-8 min. (22 × 14), in *charta optima et levigata* et *charactere rubro-nigro*, fol. CXLIX–673 . . . . . Lib. **4,50**

— Volumen pelle caprina contectum dorso, ceterum linteo, angulis rotundatis, foliis sectione rubricatis, titulo aureo . . . . . Lib. 7 —

— Cum tegumento pellis caprinae nigrae, angulis rotundis, sectione foliorum aurea, dorso lateribusque auro ornatis . . . . . Lib. 9 —

MARTIROLOGIO ROMANO

Edito per ordine di Gregorio XIII, riconosciuto per autorità di Urbano VIII e Clemente X, e quindi nel 1749 emendato ed accresciuto per opera e studio di Benedetto XIV

Edizione tipica Vaticana fatta sotto gli auspici del SS.mo Signor Nostro Pio Papa X, nella quale sono inseriti gli elogi dei Santi e dei Beati, fino ad oggi approvati dalla S. Congregazione dei Riti.

Questa nuova edizione del Martirologio Romano, in lingua italiana, che la Sacra Congregazione dei Riti ha riveduto e dichiarato tipica, è molto più ricca e completa di quelle che fino ad oggi furono pubblicate, essendo stati corretti e completati alcuni elogi di Santi, ed essendovi aggiunti vari indici, i quali rendono facilissima ogni ricerca che abbia a farsi nel libro.

L'edizione in lingua italiana viene pubblicata per comodità specialmente delle Monache, delle Congregazioni Religiose, delle pie Confraternite e delle Famiglie cristiane nelle quali ogni giorno, ad intelligenza di tutti, si suol leggere il Martirologio Romano in lingua volgare.

PREZZI:

In-8 (26 × 16), in *caratteri grandi rossoneri, carta a mano-macchina*, di pp. XVI-388 . . . . . Lire **4** —

— In mezza legatura, dorso ed angoli in pelle di capra, cartoni in tela, angoli rotondi, taglio rosso, titolo in oro sul dorso . . . . Lire 7 —

— In piena pelle di capra nera, angoli rotondi, doratura sul dorso e sui piani, taglio dorato . . . . . Lire 8 —

Catechismo sul Modernismo, LEMIUS (P.) GIOVANNI BATTISTA, O. S. M., secondo l'Enciclica « *Pascendi Dominici Gregis* » di Sua Santità Pio X. - Traduzione del Padre Giuseppe Joppolo, 1908, in 16°, pp. 141 L. **0,30.** - Copie 25 L. **7,20.** - Copie 50 L. **14.**— Copie 100 L. **27.**—

Per il Clero Custode di Monumenti e Documenti. Appunti pratici, anno 1907, in 16°, pp. 24 L. **0,20.**

Cinquanta copie L. **9.**— Cento copie L. **17.**—

Veneunt Romae apud Administrationem Commentarii Officialis "Acta Apostolicae Sedis" *(Tipografia Poliglotta Vaticana, Roma).*